

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره: ۸۸۹۲۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: موسسه مطبوعاتی نشرگستر امروز نوین • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شترت

شنبه ۱۶ اسفند ۱۴۰۴ • ۱۷ رمضان ۱۴۴۷ • ۷ مهر ۲۰۲۶ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۳۴۲ • صفحه ۴

اذان ظهرتهران ۱۲:۱۵ • اذان مغرب ۱۸:۲۳ • اذان صبح فردا ۵:۰۲ • طلوع آفتاب ۶:۲۵

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

هنر خوانی

درخواست آزادی

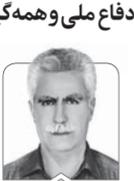
هنرمندان بازداشت‌شده

مهدی کوهیان، مشاور حقوقی خانه سینما، از

ارسال نامه‌ای برای آزادی هنرمندان بازداشت‌شده در شرایط جنگی کنونی خبر داد. او چند روز پیش نوشت این نامه از سال شده است. این درخواست از سوی خانه سینما، خانه تئاتر و خانه موسیقی خطاب به رئیس قوه قضائیه و رئیس‌جمهور برای آزادی هنرمندان باقی‌مانده در بازداشت انجام شده است. مهدی کوهیان نوشت: «در تمام روزهای گذشته و تا قبل از بمباران نزدیکي خانه سینما، همکاران من در حال تلاش برای بازداشت‌شدگان اخیر بودند. ۱۳ اسفندماه خانه سینما، خانه تئاتر و خانه موسیقی طی نامه‌ای از قوه قضائیه و رئیس‌جمهور خواستار دستور تسریع در آزادی هنرمندان باقی‌مانده در بازداشت شدند».

یادداشت

دفاع ملی و همه گیر

محمدضرجالالی

روان شناس و پژوهشگر رفتارشناسی سیاسی

جنگ، همه ملت و همه میهن را در معرض تهدید

قرار می‌دهد و در برابر تعدی و تهاجم به کشور، همه باید از خود و میهن دفاع کنند. وظیفه اختصاصی ملی نیروهای نظامی است که از همه مردم مدافعه‌کنند و وظیفه عمومی و ملی است که همه مردم مشوق نیروهای نظامی در مدافعه ملی آنان در مقابل متجاوزان به میهن باشند. مسئولان مملکتی در مواقع بحرانی به این رویکرد ملی نزدیک می‌شوند و در مواقع جنگی، با این رویکرد انطباق تقریبا کامل گفتاری نشان می‌دهند و از دفاع ملی سراسری صرف‌نظر از همه اختلاف‌هایی که وجود دارد، سخن می‌گویند. لازم است این یکپارچه‌خواهی و یکپارچه‌گرایی اختصاصی روزهای بحرانی و جنگی در گفتار مسئولان -چنان‌که روز اول جنگ در صداوسیما برحسته بود- به یکپارچگی‌نگری عمومی در همه مواقع و روزها ارتقا یابد؛ و این احساس در ایرانیان ایجاد و سپس به باوری درونی درآید که رویکرد حکومت همه وقت و مطلقا غیرتبعیضی و غیرخودی‌گرایانه است و کاملا با منافع‌های برابری‌گرایانه و برادری‌گرایانه تنظیم شده و انطباق می‌یابد.

به این روی اگر بخشی از مردم در هنگامه‌های جنگی، که شرایط اختصاصی و استثنایی جامعه است، از دفاع ملی به هر دلیلی اعراض کنند یا خدای ناخواسته به اغوی بیگانه و عاملان بیگانه و تبلیغ و تحقیر رسانه‌ای بیگانگان و بیگانه‌پرستان از تهاجم دشمن متجاوز به خاک میهن اظهار خرسندی کنند و ناخودآگاهانه و به ارادگی سطحی‌گرایانه چنین تهاجم‌هایی را مفید به حال خود تلقی کنند، به هیچ روی قابل اغماض و بخشش نیست. در عین حال اگر همه حکومت یا بخشی از آن در شرایط غیربحرانی و غیرجنگی، که وضعیت و قاعده عمومی جامعه است، بنابر هر دلیلی بخشی از ملت را که در هنگامه‌های خطر و تهدید به آنها رو می‌کند نادیده انگارد یا خدای ناخواسته با خودی و غیرخودی‌کردن بیرون از جبهه و جرگه ملی و میهنی قرار دهد و با روی آوری‌های بخشی‌گرایانه ایدئولوژیکی، بخشی وسیع از آحاد مردم را محروم از منابع و ثروت ملی و بخشی محدود را برخوردار از اموال عمومی کند، علاوه بر آنکه به گناهی نابخشودنی و مضایف از نگاه‌کشورداری ملی مرتکب شده و جای اغماضی در ارزیابی‌های فعلی و بعدی سیاسی و تاریخی برای خود باقی نمی‌گذارد و بعضا در مواقع بحرانی و انتخاباتی دشتش تهی می‌ماند، ممکن است خدایی ناکرده زیانم لال، موجب شود بخشی از مردم در هنگامه‌های جنگی در دفاع از خود و میهن دچار تردید شوند.

حاکمان باید یک بار برای همیشه اولاً حساب ایرانیان وطن‌پرست را از حساب خودفرودگان خارجی‌مسئک که از تجاوز جنگی اجنبی علیه ایران و ایران‌باستان و آن را طلب می‌کنند جدا کند و وظیفه خدمت‌رسانی و ایجاد رفاه عمومی را وجهه همت خویش قرار دهد. و ثانیاً از دوگانه‌گرایی رفتاری و گفتاری در هنگامه‌های بحرانی و جنگی و شرایط عادی اجتناب ورزد.

سویتا سراب‌پور، ۹ اسفند و هم‌زمان با آغاز درگیری‌های نظامی میان ایران از یک سو و آمریکا و اسرائیل از سوی دیگر، اینترنت در ایران بار سوم در سال ۱۴۰۴ به‌طور گسترده قطع و محدود شده است. حالا هفت روز بعد از قطع اینترنت، میلیون‌ها کاربر ایرانی ناچار شدند برای ارتباط با جهان بیرون و گرفتن خبر از عزیزانشان زیر بمباران‌های ممتد، به پیام‌رسان‌های داخلی پناه ببرند؛ پیام‌رسان‌هایی که خود نیز دچار اختلال و کندی شده‌اند. در این میان، تلاش برای اتصال دوباره به اینترنت جهانی روزبه‌روز دشوارتر شد و هم‌زمان بازاری سیاه برای فروش وی‌پی‌ان شکل گرفت؛ بازاری که در آن برخی فروشندگان دسترسی به اینترنت آزاد را با قیمت‌های میلیونی عرضه می‌کنند و حتی قیمت این دسترسی‌ها از یک روز تا روز بعد تغییر می‌کند. در چنین شرایطی، کاربران ایرانی میان بی‌خبری از عزیزان خود، دریافت اخبار یک‌طرفه در پیام‌رسان‌های داخلی و پرداخت مبالغ هنگفت برای وی‌پی‌ان‌هایی که دوام و امنیت آنها نیز مشخص نیست، گرفتار شده‌اند.

آزمون واقعی اینترنت ملی در شرایط بحران

قطعی یا اختلال شدید اینترنت در ایران در روزهای پس از: ۹ اسفند، صرفا یک محدودیت ارتباطی نبود، این وضعیت عملا به یک «آزمون فشار» بزرگ برای زیرساختی تبدیل شد که سال‌هاست با عنوان شبکه ملی اطلاعات از آن یاد می‌شود؛ پروژه‌ای که هدف اعلامی آن حفظ پایداری خدمات دیجیتال داخلی حتی در صورت قطع ارتباط با اینترنت جهانی بوده است. نرسیدن شبکه ملی اطلاعات به اهداف تعیین‌شده‌اش، آن‌هم در شرایطی که سالانه بودجه میلیاردی برایش در نظر گرفته می‌شود، بعد از شروع اعتراضات ۱۸ دی بیش از پیش نمایان شد. همچنین تجربه عملی این روزها نشان داد این شبکه هنوز فاصله زیادی با تحقق چنین هدفی دارد. درحالی‌که پیش از این، مقامات بارها از رسیدن پیشرفت شبکه ملی به بالای ۶۰ درصد و حتی ۸۰ درصد و آمادگی آن برای تحمل قطع ارتباط بین‌الملل سخن گفته بودند، واقعیات میدانی در طول خاموشی ۱۸ دی‌ماه تا نزدیک به ۲۰ روز بعد و همچنین قطعی اینترنت در ۹ اسفند تاکنون نشان داد این ادعاها تا حد زیادی به دور از واقعیت بوده‌اند و بسیاری از سرویس‌های داخلی مانند پیام‌رسان‌های بومی، ابزارهای بانکی و خدمات ضروری تا مدتی طولانی از دسترس خارج شدند یا عملکرد بسیار ضعیفی داشتند. این ناکامی‌ها در دسترسی به سرویس‌های بومی، هم بحران قطع اینترنت را عمیق‌تر و هم پرسش‌های تازه مطرح کرد: چگونه طرحی که بودجه‌های کلان برایش تصویب شده و طبق مصوبه‌های مجلس و مرکز ملی فضای مجازی، باید تا سال ۱۴۰۰ تکمیل می‌شد، در عملیاتی‌ترین لحظه زندگی دیجیتال مردم قادر به پاسخ‌گویی نبود؟ به باور کارشناسان، در کشوری که هر روز قطع اینترنت میلیاردها دلار خسارت اقتصادی به بار می‌آورد، شکست شبکه ملی اطلاعات نه‌فقط ضعف فنی، بلکه شکست یک وعده توسعه و امنیت

در پی حملات هوایی انجام‌شده به پایتخت، ظهر پنجشنبه ۱۴ اسفند ۱۴۰۴ مجموعه ورزشی ۱۲ هزار نفری آزادی مورد هدف قرار گرفت.

عکس: امیر خلوصی، ایسنا

ایرانی‌ها میان پیام‌رسان‌های داخلی ناامن و وی‌پی‌ان‌های میلیونی

ارتباط در تاریکی

دیجیتال نبود. درواقع این اتفاق پیش از این نیز در دوره‌های قطع اینترنت در ایران دیده شده بود، اما بحران اخیر نشان داد حتی پس از سال‌ها سرمایه‌گذاری و توسعه زیرساخت، بسیاری از سرویس‌های بومی هنوز از نظر فنی یا ظرفیت پاسخ‌گویی به کاربران در مقیاس ملی آماده نیستند.

خاموشی موتورهای جست‌وجوی داخلی درغیاب اینترنت جهانی

یکی از نخستین مشکلاتی که کاربران با آن روبه‌رو شدند، مانند ۱۸ دی‌ماه به بعد، از کار افتادن موتورهای جست‌وجوی داخلی بود. با قطع دسترسی به موتورهای جست‌وجوی جهانی، کاربران ایرانی ناچار شدند به جویسگرهای بومی مانند ذره‌بین و گردو مراجعه کنند. اما گزارش‌های متعدد کاربران نشان داد این سرویس‌ها در روزهای نخست قطع اینترنت، با به‌طور کامل از دسترس خارج شدند، یا نتایج بسیار محدودی ارائه می‌دادند یا اطلاعاتی ارائه می‌دهند که چندان با خواسته کاربر همخوانی ندارد.

کارشناسان فناوری اطلاعات یکی از دلایل اصلی این مسئله را وابستگی این جویسگرها به موتورهای جست‌وجوی خارجی می‌دانند. درواقع بسیاری از این سرویس‌ها به‌جای داشتن پایگاه داده مستقل برای فهرست‌بندی صفحات وب، از مدل «فرآجست‌وجو» استفاده می‌کنند؛ به این معنا که نتایج جست‌وجو را از موتورهای جهانی دریافت و سپس پس از اعمال فیلترهای محلی به کاربر نمایش می‌دهند.

در چنین شرایطی، وقتی ارتباط با اینترنت جهانی قطع می‌شود، عملا منبع اصلی داده برای این موتورهای جست‌وجو نیز از بین می‌رود و آنها کارایی خود را از دست می‌دهند.

پیام‌رسان‌های داخلی؛ تنها مسیر ارتباطی با محدودیت‌های جدی

در نبود پیام‌رسان‌های خارجی، کاربران ایرانی ناچار شدند برای ارتباطات روزمره به «شرق» می‌گویند؛ ابنتا که می‌خواستم این سرویس را به‌جای یک گیگ ر ۴۰۰ هزار تومان خریدم و فرادا که می‌خواستم این سرویس را تمضی‌کنم، همان حجم قیمتش به یک میلیون تومان رسیده بود». به گفته او، قیمتی که این «وی‌پی‌ان»فروش به او داده بود، از رزان‌تر بوده؛ چراکه فرد دیگری هر دو گیگ

۱.اختلال‌های فنی گسترده

در ساعات اولیه قطع اینترنت، برخی از این پیام‌رسان‌ها خود نیز برای مدتی از دسترس خارج شدند. کاربران از مشکلاتی مانند کندی شدید، عدم ارسال پیام یا ناتوانی در بارگذاری فایل‌ها خبر می‌دادند.

۲.محدودشده تعامل کاربران

در روزهای نخست، برخی کاربران گزارش دادند امکان ایجاد گروه یا ارسال فایل در برخی پیام‌رسان‌ها محدود شده است. در عوض، کانال‌های خبری رسمی همچنان فعال بودند و حجم بالایی از محتوا منتشر می‌کردند.

۳.ارتباط تقریبا غیرممکن با خارج از کشور

یکی از مهم‌ترین مشکلات کاربران، ناتوانی در برقراری ارتباط با خانواده و

روایت‌خوانی

تهران‌گردی با صدای انفجار

کیسوفغفوروی

کارد ویژه با تجهیزات مستقر بودند و در گوشه شمال غربی میدان، گروهی از مردم با پرچم در دست شعار می‌دادند. می‌خواستیم به سمت کارگر جنوبی برویم، اما خیابان بسته بود. دوباره به خیابان انقلاب برگشتیم. در حوالی ۱۲ فروردین بساط کتاب‌فروشی پهن بود و یکی، دو کتاب‌فروشی درسی و دانشگاهی هم باز بودند. از همان‌جا به سمت پایین رفتیم. ویرانه‌های کلاترئی و برخی ساختمان‌های اطراف از دور پیدا بود. از یکی از فرعی‌ها دوباره به خیابان انقلاب برگشتیم.کتاب‌فروشی «مولی» باز بود و کمی جلوتر فتادی «فرانس» نمی‌دانم چرا، اما دیدن‌شان قلمبر را روشن کرد. ایستادم و چیزی خریدم؛ بی‌دلیل، شاید فقط چون هنوز باز بودند. خیابان انقلاب را ادامه دادیم تا چهارراه ولی‌عصر. در پارک دانشجو هم نیروها با تجهیزات مستقر بودند. می‌خواستیم از میدان فردوسی به سمت قرنی بیچیم، اما خیابان را بسته بودند و از دور نشانه‌های ویرانی پیدا بود. مجسمه فردوسی هم مثل کاخ گلستان و مجلس سابق شورای اسلامی آسیب دیده است. میدان را دور زیم و دوباره به خیابان انقلاب، این بار به سمت شرق، برگشتیم. بالای پل دود در شرق تهران پیدا بود. تک‌توک مغازه‌ها باز بودند. از پل‌چوبی پیچیدیم پایین تا از شریعتی بالا برویم. یکی، دو فروشگاه پارچه میل و پرده باز بودند. در خیابان شریعتی که رو به بالا می‌رفتیم،

تحلیل خوانی

شلیک به کشورهای عربی؛

مشروع یا نامشروع؟

مصطفی نصیری

شلیک جمهوری اسلامی ایران به سوی پایگاه‌ها و اماکن تجمع نیروهای نظامی و امنیتی آمریکایی و احتمالا اسرائیلی و… در کشورهای پیرامون، آینا از منظر حقوق و عرف بین‌الملل، غیرمشروع و به‌منزله نقض «حاکمیت ملی» آنهاست؟ این پرسش درواقع مبنای اصلی اعتراض کشورهای هدف شلیک برای احضار سفرای جمهوری اسلامی است. اول باید بدانیم قلمرو حاکمیت ملی یک کشور چیست؟ بدون آنکه نیازی به ارجاع به منابع علمی و تخصصی باشد، تا این‌قدر، همگان می‌دانند که قلمرو حاکمیت ملی یک کشور، اعم از آبی، خاکی و هوایی، قلمروی است که در کنترل سیاسی، امنیتی و نظامی کشور مذکور است و به همین دلیل، همان‌طور که برابر هر خطری که از بیرون متوجه آن شود حق دفاع دارد، متقابلا در برابر هر خطری هم که از داخل مرزهای آن متوجه بیرون شود، مسئولیت دارد.

شاید بتوان پذیرفت که کشورهای عربی حاشیه جنوبی خلیج فارس در برابر آنچه در داخل محدوده پایگاه‌های آمریکا و بقیه کشورها می‌گذرد، مدخلیتی ندارند و در نتیجه مسئولیتی نیز ندارند؛ زیرا پذیرفتیم که کنترل‌بر محدوده پایگاه‌های یادشده ندارند. در همین راستا، بارها در تشریفات استقبال از شخصیت‌های خارجی در این کشورها دیده‌ایم که رئیس‌جمهورهای آمریکا در این پایگاه‌ها، به عنوان میزبان، ملوک خفیمه عربی را به حضور پذیرفته‌اند، نه عکس آن. اما واقعیت این است که این پایگاه‌ها بخش کوچکی در درون قلمرو خاکی و آبی این کشورها هستند و در نهایت آنچه از مرزهای آبی و خاکی و کل فضای هوایی کشورهای مذکور خارج می‌شود، از محدوده کنترلی آنهاست. نه از محدوده پایگاه‌های آمریکایی، اگر آمریکا از درون پایگاه خود به کشوری شلیک کند یا در محدوده زمینی، آبی و هوایی آنها اقدام به هر نوع عملیات اطلاعاتی، جاسوسی و… بکند، مسئولیت با آنهاست؛ زیرا آثار آن اقدامات

محدود به درون مرزهایشان نیست. پس باید بپذیرند که در برابر همه آن اقدامات پاسخ‌گو هستند. اما اگر این‌گونه نتوانند کنند که آنها به نقاط خروجی مرزهای هوایی، آبی و خاکی خود کنترلی ندارند، در این صورت باید بپذیرند شلیک‌های نیروهای مسلح ایران به سوی قلمرو حاکمیت ملی آنها، به‌مثابه نقض حاکمیت ملی آنها نیست؛ زیرا حاکمیت ملی آنها قیلا نقض شده است. برستی که ملوک خفیمه این کشورهای همسایه باید پاسخ بدهند، این است؛ اگر کنترلی بر مرزهای سه‌گانه خود نداشته‌ند، چرا قبل از جنگ متعهد شدند که اجازه استفاده از قلمرو سرزمینی و هوایی خود را به هیچ نیرویی نچوانند داد؟ و اگر کنترلی دارند و می‌توانند مانع استفاده آمریکا از قلمروشان برای نقض حاکمیت ایران و ملت ایران شوند، چرا جلوییگری نمی‌کنند؟ واقعیت

این است که همه می‌دانند این ملوک بزرگ و بزرگوار، واقعا اراذهای در برابر فرماندهان پایگاه‌های خارجی در داخل کشورشان ندارند، اما اعتراف به این واقعیت، برای همراهی با مبانی استدلالی آنها نیست، بلکه می‌خواهیم به آنها بگویم از چیزی به نام نقض قلمرو حاکمیت ملی حرف نزنند؛ زیرا در جایی که یک امر با تعدد دلایل و عوامل مواجه می‌شود،

مغازه‌های بیشتری باز بود. به سمت میدان سپاه با عشرت‌آباد پیچیدیم و از کنار پادگان بالا رفتیم، اما خیابان را از میانه بسته بودند. خرابی‌ها از دور پیدا بود و ناچار برگشتیم و از شریعتی پایین رفتیم تا به خیابان بهار برسیم. خیابان بهار زل‌روهای دیگری داشت. همه مغازه‌ها باز بود، انگار شهری دیگر بود. شلوغ و حال‌و‌چوای جنگ بیشتر بود. حال و هوای عید داشت. همان‌جا بود که چشمم به آسمان افتاد، به کوه‌های روبرو و هوای تمیز. تازه یادم آمد که چند روز دیگر نوروز است. از بهار پیچیدیم به بهار شیراز و بعد سهروردی. مغازه‌ها تک‌توک باز بودند. مطهری را به سمت شرق رفتیم. سر ترکمنستان از کلاترئی چیزی جز توده‌ای از فلزهای در نام فرورفته باقی نمانده بود؛ شبیه سازه‌ای هنری. سنگ و سیمان و باقی بنا چه شده بود؟ جواب را در ساختمان‌های روبرو در خیابان مطهری و ترکمنستان پیدا کردم؛ در ویرانه‌های مرخ سوخاری دی و مغازه‌های کناری‌اش و ساختمان‌های درب و داغان مطهری تا مسافتی طولانی. دوباره به شریعتی پیچیدیم و بالا رفتیم. مغازه‌هایی با شیشه‌های شکسته، یکی در میان باز بودند. جلوی شهر کتاب ایستادم. شیشه‌ها ترک‌خورده و ریخته بود و به‌جایش صفحه‌ای فلزی جوش داده بودند. شریعتی را بالاتر رفتیم. ساختمانی بلند در چشم‌انداز پیدا بود با آسمان صاف آبی و کوه‌های بلند که فقط اسکلتش برپا مانده بود. برگشتیم و آسپید عباس آید. باز هم مغازه‌هایی پرانکده باز بودند. بعد به ولی‌عصر پیچیدیم و به سمت پایین رفتیم. مغازه‌های بیشتری باز بود. شهر هنوز در برابر جنگ مقاومت می‌کرد، اما همه چیز انگار عوض شده است.

وما نتیجه‌گیری: نخست، کشورهایی که امنیت خود را به پیمانکاران خارجی واگذار کرده‌اند، نمی‌توانند در اموری که به امنیت مربوط می‌شود، نظری بدهند و ادعایی نکنند؛ زیرا هر ادعایی همراه با مسئولیت است که آنها ندارند یا نمی‌خواهند بپذیرند. دوم، آنچه درباره جایگاه مسئله امنیت در نتیجه‌گیری اول گفته شد، درباره ایران هم صادق است؛ یعنی ایران در آنچه امنیتش را نقض می‌کند، از هیچ قاعده و قانون بین‌المللی بیرونی نمی‌کند که البته چنین قاعده و قانونی نیز وجود ندارد. این پاسخ یک ایرانی به اعتراض وزارت‌های خارجه کشورهای دوست و برادر عربی است که سفرای جمهوری اسلامی ایران در پایتخت‌هایشان را احضار و اعتراض می‌کنند، و اما توصیه همین ایرانی: بزرگ‌منشی تاریخی ایرانیان را پاس بدارید که می‌کشوند فقط آمریکایی‌ها را مورد هدف قرار دهند. هش، اشتباهی یکی از شما کافی است تا شلیک‌های ایران، به‌صورت کور به سمت شهرها و مراکز استحصال نفتی‌تان باشد. میدان آن روز.

شفقتا: طبق گزارش مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی، تخمین زده می‌شود صد ساعت اول جنگ ایالات متحده علیه ایران، ۳.۷ میلیارد دلار یا ۸۹۱.۴ میلیون دلار در روز هزینه داشته است. با توضیح اینکه شروع یک کارزار هوایی به دلیل سلاح‌های پیشرفته مورد نیاز، گران‌تر است، نوشته شد: «هزینه مهمات کاهش خواهد یافت». مؤسسه مطالعات سیاست برای ملموس‌ترکردن این ارقام اعلام کرد هزینه یک روز جنگ، معادل هزینه پوشش بیمه درمانی برای بیش از چهار میلیون آمریکایی یا یک‌مک‌های غذایی برای بیش از ۹.۵ میلیون نفر است.

۳.۷ میلیارد دلار